

كومىر ەلەكتر باعاسىن بازارلاندىرىپ بەلگىلەۋ مەحانيزىمىن كەمەلدەندىرۋدىڭ ماڭغزىدى شاراسى

— اېنېرگىيالىق رايوندىن ئالغۇ ئالغۇ رەفورما كېيىتىنىدىكى جاۋابى

تايانغان شىكەرلىيى وقۇى

□ انار بۇلت / شينجياڭ گازەتىنىڭ ئەمىل شىشى شى شېين

مەملىكەتتىك دامۇ جانە رەفورما كومىتە-تىنىڭ قىزمەت ورنالاستىرۇى بويىنشا، اۆتو-نومىيالى رايوندىق خالىق ۋكىمەتى ۋنەمىلىك سىتەر ۋماجىلىسىنىڭ اقىلداسىپ ماقۇلداۋىمەن، اۆتونومىيالى رايوندىق دامۇ جانە رەفورما كومىتەتى جۇقتا «اۆتونومىيالى رايوننىڭ كومىر جاعۇدان شىعارىلعان، جەلىگە تىركەل-گەن ەلەكتر باعاسىن بازارلاندىرۇ رەفورما-سىن ونان ارى تەرەڭدەتۇدى دايەكتىلەند-ىدرۇ، تىيانتاقتاندىرۇ جوباسىن» (تومەندە قىسقارتىلىپ «جوبا» دەلىندەى) باسىپ تارا-تىپ، اۆتونومىيالى رايوننىڭ كومىر جاعۇدان شىعارىلعان، جەلىگە تىركەلگەن ەلەكتر باعا-سىن بازارلاندىرۇ رەفورماسىن تەرەڭدەتۇ شا-رالارىن جۇيەلى ورتاعا قويدى. جاقىندا اۆتو-نومىيالى رايوندىق دامۇ جانە رەفورما كومىتە-تىندەكى جاۋابىتى جولدىاس «جوبانىڭ» قا-تسىتى مازۇندارى جونىندە ۋتىلىشنىڭ سۇرا-ۋىنا جاۋاپ بەردى.

سۇراۋ: «جوبانىڭ» جاسالۇ توركىنى مەن ۋمانى نە؟

جاۋاپ: ورتالىق رەفورمانى جاييپاي تە-رەڭدەتۇ كومىتەتىنىڭ 22- رەتكى ۋماجىلىسى مىنلاردى اتاپ كورسەتتى: كومىر ەلەكترى باعاسىن بازارلاندىرىپ بەلگىلەۋ مەحانيزىمىن رەفورمالاپ، كەمەلدەندىرىپ، ەلەكتر باعا-سىن جەتكىزۇ مەحانيزىمىن كەمەلدەندىرىپ، ەلەكتر قۇانى قامداۋىن، سۇرانسىن ۋنىمەدى تەڭگەرۇ كەرەك. ەلەكتر قۇاننى ۋبىر تۇتاس جوسپارلاۋ - جوبالاۋ ساياسات، زاڭ مەرەجە، علمىي باقلاۋ - ولىشەۋ سىياقتى قىزمەتتىردى كۇشەيتىپ، نەگىزگى ەلۋەھمەتتىك قىزمەت وتەۋمەن قامداۋدى تومەنگى شەكتىن ئۇسىر-مەي جاقىسى سىتەپ، تۇرىىندار، اۋىل شارۋا-شىلىعى، ەلۋەھمەتتىك سىتەر سىياقتىلاردىڭ ەلەكتر دەن پايدالانۇ باعاسىنىڭ سالىستىرمالى ورنىقتى بولۇنا شىنايى كەيىلدىك ەتۇ كەرەك. ەنەرگىيا قۇرىلمىنىڭ تىپ وزگەرىس-ىنە ۋيلىسەتىن ەلەكتر قۇانى بازار مەحانيزىمى قۇرىلىسىن ىلگەرەلەتىپ، جاڭا ەنەرگىيانىڭ بازار ساۋداسىنا قاتىسۇن تارتىيىمەن ىلگەرەلە-تىپ، ەلەكتر قۇاننى جوسپارلاۋغا جانە ۋنىمە-دى قارجى قوسۇغا علمىي جەتەكتىشلىك ەتىپ، ەلەكتر قۇانى بازارىنىڭ ەنەرگىيانىڭ تازا، تومەن كومىر قىشقىل گازدى تىيىكە قاراي بۇ-رىلىس جاساۋىنا تىرەك بولۇ رولىن ساۋلەلەند-ىدرۇ كەرەك. بۇىل رايونىمىزدىڭ كومىر جاعۇدان شىعارىلعان، جەلىگە تىركەلگەن ەلەكتر باعاسىن بازارلاندىرۇ رەفورماسىن تەرەڭدەتۇنە شىكەرلىيى ايقىن بەتالىس كورسەتتى.

جاقىنداى جىلدىردان بەرى رايونىمىز-دىڭ ەلەكتر قۇانى بازارى قۇرىلىسى ورنىقتى قامامەن ىلگەرەلىپ، بازارلانىپ ساۋداعا سا-لىنعان ەلەكتر مولشىرىنىڭ ۋلەسى ۇزدىكىسىز جوعارىلادى. قازىر كومىر جاعۇدان شىعارىل-غان، جەلىگە تىركەلگەن ەلەكتر باعاسىن با-زارلاندىرۇ رەفورماسىن ونان ارى تەرەڭدەتۇ ەلەكتر قۇانى ۋتۇزىلىسى رەفورماسىنداى ”ورتاداعىلاردى مەڭگەرۇ، ەكى باسنى قوييا بەرۇدىڭ” جالبى تۇلعالىق تالابى، كومىر ەلەكتر باعاسىن بازارلاندىرىپ بەلگىلەۋ مە-حانيزىم كەمەلدەندىرۇدەكى ماڭغزى شارا، كومىر، ەلەكتر باعاسىنىڭ قاتىناسىن شىكەرد-لمەي سالالاۋغا پايدىالى، ەلەكتر شىعارۇ، ەلەكتر دەن پايدالانۇ باعاسىنىڭ تىركىلىسىىز جەتكىزىلۇىن شىن مانىندە جۇزەگە اسىرىپ، بازار تۇلعالارىنىڭ ومىرشەك كۇشنى اناعۇرلىم ويداعىداي قاۋلانىپ، كومىر ەلەكترى كاسىپو-رىندارىنىڭ قالىپتى جۇمىسى سىتەۋىن جانە ەلەكتر قۇاننىمەن جاۋپىسىز، ورنىقتى قامداۋىن اناعۇرلىم ويداعىداي قامتاماسىز ەتىپ، ەلەكتر قۇانى بازارىنىڭ ەنەرگىيانىڭ تازا، تومەن كومىر قىشقىل گازدى تىيىكە قاراي بۇرىلىس جاساۋىنا تىرەك بولۇ رولىن اناعۇرلىم ويداعە-داي ساۋلەلەندىردەدى. سونىمەن بىرگە، ەنەرگىيانى كوپ مولشەردە سارىپ ەتەتىن كا-

سىپورىنداردىڭ ەنەرگىيا ۋنەمەدەپ، سارىپ

ەتۇدى ازايىۋىن ىلگەرەلەتۇگە پايدالى بولسى، سالانىڭ تۇتاس تۇلعالىق ونىمىدىلىك ورەسىن جوعارىلاتىپ، بۇكىل رايوننىڭ كاسىپ سالاسى قۇرىلمىىن رەتتەۋىن جانە ونەركا-سىپ كاسىپورىندارىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن جەبەيدى. رايونىمىزدىڭ جاڭا ەنەرگىيانى نەگىزگى تۇلعا ەتكەن جاڭاشا ەلەكتر قۇانى جۇيەسى قۇرىلىسىن جەدەل قۇرىپ، بۇكىل ەلدىڭ ەلەكتر قۇانى بازار-دىنىڭ تەپە - تەڭدىكىنە اناعۇرلىم زور دارە-جەدە ات سالىسىپ، ”ۇش بازا، ۋبىر ارنا“ ستراتەگىيالىق ورنىن اناعۇرلىم ويداعىداي ساۋلەلەندىردىپ، مەملىكەتتىڭ ەنەرگىيامەن قامداۋ جاۋپىسىزدىگىن قامتاماسىز ەتۇ جون-دىن ماڭغزىدى مانگە يە.

سۇراۋ: «جوبانىڭ» باستى مازمۇندارى قايسىلار؟

جاۋاپ: «جوبادا» 3 نەگىزگى پرىنسىپ ورتاعا قويىلدى: بازارلاندىرۇ رەفورماسى بە-تالىسىنا تاياندى بولسى، خالىق تۇرمىسىنىڭ ەنەرگىيادان پايدالانۇ تومەنگى شەگىن ساقىتاپ، بازار باعاسىنىڭ ۋيلىسەمدى اينالىمەن ارناعا ۋتۇسىرۇ 4 ۋتۇرلى رەفورما مىنىدەتى ايقىندالدى: ۋبىرىنشى، كومىر جاعۇدان شىعا-رىلعان، جەلىگە تىركەلگەن ەلەكتر باعاسىن ەركىنە جەبەرىپ، كومىر جاعۇدان شىعارىلعان ەلەكتر مولشىرىن تۇگەلدەي ەلەكتر قۇانى با-زارىنا كىرگىزىپ، بازارداى ساۋداعا سالىنعان ەلەكتر باعاسىنىڭ جوعارى - تومەن تولقۇ اۋ-ماعىن كەڭەيتۇ. ەكىنشى، ونەركاسىپ - ساۋدا كاسىپتەرى تىزىمىمەن ساتىلاتىن ەلەكتر باعا-سىن كۇشنىەن قالىدىرىپ، ونەركاسىپ - ساۋدا تۇتىنۇشىلارىنىڭ ەلەكتر قۇانى بازارىنا كىرۇىن ىلگەرەلەتىپ، بازارلانغان تاسلىمەن ەلەكتر ساتىپ الۇ ارقىلى ەلەكتر دەن پايدالانۇ باعاسىن قالىپتاستىرۇ. ۋشىنشى، ەلەكتر جەلد-سى كاسىپورىندارىنىڭ ەلەكتردى ۋاكىلدىك ساتىپ الۇ مەحانيزىمىن ورنانىپ، ونەركاسىپ - ساۋدا تۇتىنۇشىلارىن بازارداى ساۋداعا تىكە-لەي قاتىناسۇغا شايىتتاندىرۇ، بازاردا ساۋدا-لاۋغا تىكەلەي قاتىناسا قويىماعان ونەركاسىپ - ساۋدا تۇتىنۇشىلارىنا قىچاقتى ەلەكتردى ەلەكتر جەلىسى كاسىپورىندارى ۋاكىلدىك ساتىپ الۇ ۋتورىتىشى، ۋاقتى ايرىماشلىغىند-ىدىق ەلەكتر باعاسى مەحانيزىمىن كەمەلدەندىد-رىپ، ۋاقتى كەزەڭىنە ۋبولۇدى جاقسارتىپ، ۋاقتى ايرىماشلىغىنىدىق ەلەكتر باعاسىنىڭ ولىشە-مى مەن بازارلانغان تۇتىنۇشىلاردىڭ اتقارۇ ۋتا-سىلىن ايقىنداپ، تۇتىنۇشىلاردى ەلەكتر دەن پايد-مالانۇدىڭ قاۋىرت مەزگىلىنە شوغىرلاندىرماي ەلەكتر دەن پايدالانۇعا ونان ارى جەتەكەتۇ.

سۇراۋ: شينجياڭنىڭ ۋسى جۇزىندىگە مەن ۇشتاستىرعاندا، رەفورمانىڭ وزەكتىى تالابى نە؟

جاۋاپ: مۇنى 3 ”اناعۇرلىم تىركىلىس-سىزدەندىرۇگە“ جىيىناتاۋعا بولادى. ۋبىرىنشى، كومىر ەلەكترى باعاسىنىڭ جوعارى، تومەنگى اعارلىق قوسىلا ارەكەت ەتۇ مەحانيزىمى انا-عۇرلىم تىركىلىسىىزدەندىرىلەدى. كومىر جاعۇدان شىعارىلعان ەلەكتر مولشەرى تۇگەل-ەدى بازارغا كىرگىزىلىپ، جەلىگە تىركەلگەن ەلەكتر باعاسىنىڭ جوعارى - تومەن تولقۇ كو-لەمى كەڭەيتىلىپ، كومىر باعاسىنىڭ ەلەكتر باعاسىىەن ۋيلىسەمدى ۇشتاسۇىن اناعۇرلىم ويداعىداي جۇزەگە اسىرىپ، ”بازارداى كومىر“، ”بازارداى ەلەكتر“ سىندى كومىر ەلەكترى بازارى جاعىدايىن قالىپتاستىرۇعا بولادى. ەكىنشى، ەلەكتر تۇتىنۇشىلارنىڭ بازارغا كىرۇ ارناسى اناعۇرلىم تىركىلىسىىزدەندىرىلە-دى. ەلەكتر جەلىسى كاسىپورىندارىنىڭ ەلەكتردى ۋاكىلدىك ساتىپ الۇ مەحانيزىمىن ورناتۇ ارقىلى ەلەكتر قۇانى بازارىنا تىكەلەي قاتىناسا قويىماعان ونەركاسىپ - ساۋدا تۇتىنۇ-شىلارىنا بازارغا كىرۇ جولىن ازىرەلەپ، ەلەكتر قۇانى بازارىنا قاتىناساتىن تۇتىنۇشىلار كولە-مىن شىكەرلىيە كەڭەيتىپ، اناعۇرلىم كەمەل-دى، ۋنىمەدى ەلەكتر قۇانى بازارىن ورناتۇ ىلگەرەلەتەلدى. ۋشىنشى، باعا پارقى ارقىلى ەنەرگىيادان جوعارى ۋنىمەدى پايدالانۇعا جە-

تەكتەۋ جولى اناعۇرلىم تىركىلىسىىزدەندىرىلە-

دى. قاۋىرت جانە سايباىر ۋاقتى كەزەڭىدە-رىندەكى ەلەكتر باعالارنىڭ پارقىن زورايىتۇ ارقىلى ۋاقتى كەزەڭىنە ۋبولۇدى جاقسارتىپ، ەلەكتر قۇانى تۇتىنۇشىلارنىڭ ەنەرگىيادان ۋنەمدى، جوعارى ۋنىمەدى پايدالانۇ ورە-سىن جوعارىلاتىپ، ەنەرگىيا ساقتاۋ نىسانى قۇ-رىلىسىن جەدەلدەتەپ، ەنەرگىيا ساقتاۋ قۇرىلما-رىنىڭ ونىمىدىلىگىن ارتتىرىپ، ەلەكتر قۇانى بايلد-ەنىىڭ ۋيلىسەمدى بولسىكە ۋسۇيۇن بازارلانغان ۋئاسىل ارقىلى جەبەپ، ەلەكتر تورىنىڭ جاۋپىسىز، ورنىقتى جۇمىسى سىتەۋىنە شىنايى كەيىلدىك ەتەلدەدى.

سۇراۋ: «جوبا» اتقارىلغاننان كەيىن تۇرىىنداردىڭ تۇرمىستاعى، اۋىل شارۋاشلىق وندىرىسىندەكى ەلەكتر دەن پايدالانۇ باعاسىن-دا وزگەرىسى بولاما؟

جاۋاپ: تۇگەلدەي وزگەرىسى بولماي-دى. «جوبادا» مىنالار ايقىندالدى: تۇرىىند-داردىڭ تۇرمىستاعى (تۇرىىندىنار ەلەكتر باعا-سى اتقارىلاتىن مەكتەپ، قوعامدىق يىگىلىك قۇرىلمىدارى، ەلۋەھمەتتىك ۋماقتى قىزمەت وتەۋ ورتالىعى سىياقتى ەلۋەھمەتتىك يىگىلىك سىپاتىتى سىتەر تۇتىنۇشىلارىن قانتىيدى) ەلەكتر دەن پايدالانۇىن ەلەكتر تورى كاسىپو-رىندارى قامتاماسىز ەتىپ، قازىرگى تىزىمەدە-گى ساتىلاتىن ەلەكتر باعاسى ساياساتى اتقارد-ىلادى. سونىمەن بىرگە، اۆتونومىيالى رايون-دىق قازىنا تۇتاس رايونداى تۇرىىنداردىڭ تۇرمىستاعى ەلەكتر دەن پايدالانۇنا ۇزدىك-سىز قوسمىشا قاراجات بەردەى، تۇرىىندار-دىڭ تۇرمىستاعى ۋسى جۇزىندىك ەلەكتر دەن پايدالانۇ باعاسى 0.39 بۇان / كىلوۋات - سا-عاتتان وزگەرەمەيدى. رايونىمىزدىڭ اۋىل شارۋاشلىق وندىرىسىندەكى ەلەكتر باعاسى ۋتۇرلى ەلەكتردىڭ نىشىندەكى باعاسى ەڭ تو-مەنى بولسى كەلەدى، «جوبا» اۋىل شارۋاش-لىق وندىرىسىندەكى ەلەكتر دەن پايدالانۇدى ەلەكتر تورى كاسىپورىندارى قامتاماسىز ەتىپ، قازىرگى تىزىمەدەكى ساتىلاتىن ەلەكتر باعاسى ساياساتىن اتقارىپ، ەلەكتر باعاسىنىڭ دەڭگەيىن وزگەرتەپتەۋدى ايقىندادى.

سۇراۋ: «جوبا» اتقارىلغاننان كەيىن تۇرىىنداردىڭ ەلەكتر مەن جىلىنۇ تۇتىنۇشلا-رىنىڭ ەلەكتر باعاسى قالاي اتقارىلادى؟

جاۋاپ: «جوبادا» مىنالار ايقىندالدى: تۇرىىنداردىڭ ەلەكتر مەن جىلىنۇداى ەلەكتر-دەن پايدالانۇىندا قازىرگى وتباسىنا جەتكەن ەلەكتر باعاسى ۇزدىكىسىز اتقارىلادى، ياعنى «اۆتونومىيالى رايوندىق دامۇ جانە رەفورما كومىتەتىنىڭ شينجياڭ ەلەكتر تورى ەلەكتر باعاسىن رەتتەۋگە قاتىستى سىتەر جونىندەكى خابارلاندىرۇى» ايقىنداغان وتباسىنا جەتكەن ەلەكتر باعاسى دەڭگەيىندە اتقارىلادى.

سۇراۋ: ۋبرى ونەركاسىپتىك ەلەكتر دەن پايدالانۇ باعاسىنىڭ وزگەرىسىنە قالاي قاراۋ كەرەك؟

جاۋاپ: رايونىمىزداعى ۋبرى ونەركا-سىپتىك ەلەكتر دەن پايدالانۇ ەنەرگىيانى جوعا-رى دارەجەدە سارىپ ەتەتىن كاسىپورىندار-دىڭ ەلەكتر دەن پايدالانۇىن نەگىز ەتەدى، بۇل تۇتىنۇشىلار ەلەكتر قۇانى بازارىنا ەڭ ەرتە كىرگەن، بازارداى ساۋداعا تىكەلەي قا-تىناساتىندارى كوپ، بازار ەرجەسىن، باعا مەحانيزىمىن اناعۇرلىم تۇسىندەى، اناعۇرلىم ۋيلىسەدى. قىسقا مەزگىلدەن قاراعاندا، كومىر باعاسى جوعارىلانغان، ەلەكتر قۇانى قامداۋ - قىچەتسىنۇى سالىستىرمالى تەىمز - تايانك جاعىدايدا، ۋبرى ونەركاسىپتىك تۇتىنۇ-شىلاردىڭ بازار ساۋداسىنداى ەلەكتر باعا-سىندا لايىقتى جوعارىلاۋ بولۇى مۇمكىن، بۇل ەلەكتر قۇاننىمەن جاۋپىسىز، ورنىقتى قامداۋ-دى اناعۇرلىم ويداعىداي قامتاماسىز ەتىپ، كا-سىپورىنداردىڭ ەنەرگىيا ۋنەمدەپ، لاستاۋشى زاتتاردى شىعارۇدى ازايىۋىن جەبەۋگە، تەخنىكا-لىق رەفورما تەيىنىن ارتتىرىپ، ەنەرگىيا ونىمىد-ىلىك ورەسىن جوعارىلاتۇعا، كاسىپ سالامى قۇ-رىلمىنىڭ تىيىن وزگەرتىپ، دارەجەسىن جوعارد-ىلاتۇدى ىلگەرەلەتۇگە ۋئىپەيدى؛ ورتا، ۇزاق مەزگىلدى كوزدە ۇستاعاندا، ۋبرى ونەركاسىپ-

ئومىرتكى ورتالىقتىڭ شينجياڭ تۇرتىي جۇزىندىكى ئىگىچە ئىراجىلىسىنىڭ رۇخنى ۇزىرلىيىك، داپكەتلىلەندىرىدىك جانكاداندىرىدىكى جىزگىرتىسا سىياسىتىنىڭ شينجياڭ تۇرۇغا قۇششايلىق

سۇ شىكەن ساينىن بال تاتىدى

□ انار بۇلت / شينجياڭ گازەتىنىڭ تىلىشەلىرى مېيەرگۇل ناسىر، لىۋ دۇغلاي

3 - ايدا كۇللى تىرىشلىك جاندىنىپ، كوكتەمنىڭ لەبى ەستى، ياركەن وزەنى كۇن شۇاغىندا جىم - جىلاس اعىپ جاتىر .

ياركەن اۋدانى نىگەرشى قالاشىى زايلىك قىستاعىنىڭ تۇرىىنى بۇنىياز ۋمامات اۋلاسىنداى سۇ شۇمەگىنىڭ استىندا جەمىس - جىدەك، كوكونىس جۇپ جاتىر، تۇپ - تۇنىق قۇبىر سۇى سىلدىراپ اعۇدا. قازىر ونىڭ ۋيىنىنىڭ اۋلاسىنا، تازالىق بولمەسىنە، اس ۋيىنە تۇگەل سۇ شۇمەگى ورناتىلعان، بۇل ياركەن اۋدانىنداى بارلىق اۋىل - قىستاق وتباسىلارنىڭ ولىشەمدى قۇرىلمىسى ەسەپتەلەدى.

”جازدا وزەن سۇىن شەدى، قىستا قار سۇىن شەدى“. مىڭداعان جىلدىردان بەرى لاس كولىشك سۇى مەن جەر استىنان قۇددىق قازۇدان شىققان سوز سۇ كە-زىندە وڭخۇستىك شينجياڭ خالىقنىڭ نەگىزگى تۇرمىستىق اۋىز سۇى ەدى، تازا، حا-ۋپىسىز قۇبىر سۇىن ۋئىشۇ ۋر ۇلت بۇقاراسىنىڭ تىلەگى بولاتىن.

”كولىشك سۇىن نىشۇدەن قازىر قۇبىر سۇىن نىشۇگە دەپىنىگى بارىستى باستان كەشىرىيىپ، سۇمىز بارغان ساين تازارىپ، بارغان ساينىن بال تاتىدى عوي“. بىيىل 72 جاستاعى ابدۇسامات ابەيى كەزىندە 10 نەشە جىل زايلىك قىستاعى تۇرىىندىنار كومىتەتىنىڭ مەڭگەرۇشىسى بولغان ەدى. ول ەسكە الىپ بىلايى دەدى: بۇرىن كولىشك سۇى ماۋسىم سىياقتى سەبەپتىرەدەن كەيدە بار، كەيدە جوق ەدى، ادام مەن مالىدىڭ ورتاق تۇتىنۇى دا ۋنەمى كەزدەسەتىن قۇبىلىسى بولاتىن، ول كەزدە شەلەك كوتەرىپ سۇ تامىتىنىىز، ۋيىگە قايتقان سوڭ بەلگىلى ۋاقتى تۇندىرعاننان كەيىن عانا نىشۇگە بولاتىن.“ سۇدىڭ ساپاسى مەن ۋدامى دە ارينە بۇگىنگىمەن ۋقسامايدى“.

ۋكىمەت پەن كاسىپتىك تاراۋلاردىڭ تىنباي قۇلىشۇنىندا، ياركەن اۋدانىنىڭ ”تابىعاتقا قاراي سۇ الاتىن“ كۇندەرى ەلدەقاشان كەلەسكە كەتتى، الايدا ادامدار-دىڭ تۇرمىس دەڭگەيى بارغان ساينىن جاقسارىپ، سۇعا بولغان تالابى دا بارغان ساينىن جوعارىلادى. بۇكىل شينجياڭنىڭ جەر - جەرى سىياقتى بۇىل ارادا اۋىز سۇدىڭ دارەجەسى دە دۇركىن - دۇركىن جوعارىلادى.

2019 - جىلدىان بەرى اۋىل - قىستاق اۋىز سۇ حاۋپىسىزدىگىن بەكەمدەۋ، جوعارىلاتۇ بويىنشا كوپتەگەن ىنچەنەريا نىسانداردى اتقارۇ ارقىلى ياركەن اۋدانى حاۋپىسىز، سەنەمدى سۇ قاينارى ىنچەنەرياسىن قۇردى. خىدۇڭ رايونىنداى 7 اۋىل - قالاشتىڭ اۋىل - قىستاق اۋىز سۇ حاۋپىسىزدىگىن بەكەمدەۋ، جوعارىلاتۇ ىنچەنەر-ياسىن مىسالغا الساق، وسى ىنچەنەريامەن 2019 - جىلى 9 - ايدىڭ سوڭىندا رەسىمى سۇ جەتكىزىلىپ، نىسكە قوسىلدى. تۇتاس ىنچەنەريا نىسان قۇرىلىسى سۇ الۇ ىنچە-نەرياسى، باس سۇ زاۋودى، سۇ جەتكىزۇ قۇبىرى، سۇ ۋلەستىرۇ قۇبىرى تورابى، بولمىشە سۇ زاۋودى (قىسىم ارتتىرۇ پۇنكىتى) ىنچەنەرياسى سىياقتى بەس ۋلكەن بو-لىكتى قاتىيدى.

ياركەن اۋدانى خىدۇڭ ورتالىق سۇ زاۋودىنا بارساڭىز، قاتار - قاتار تور كوزدى تۇندىرۇ كولىشكىتىرى كوزگە تۇسەدى، سۇ قويماسىندا تۇندىرىلغان ياركەن وزەنى سۇى اعىپ كىرگەننەن كەيىن، A تىپتەگى كولبەۋ تاقىلتى تۇندىرۇ كولىشىگىنە جەتەدى، لاي كەتىرۇدىڭ ۋبىر قىدىرۇ بارىسى ارقىلى قۇرامىندا تالىشتى سۇزىكشى بار D تىپىنى ۋسۇزۇ كولىشىگىنە اعىپ كىرىپ، سۇداى ۋتپتى دە ۇساق تۇپىرىشكىتىر-دى سۇزىگەننەن كەيىن، سۇ تازارتۇ كولىشىگىنە كىرەدى دە حلور قىشقىل ناتىرى تۇدىرىغىش ارقىلى سۇ زارارسىزداندىرىلادى، ەڭ سوڭىندا سۇ تازارتقىشقا ۋئۇسىپ دەنپىنەكسىيالانادى. ياركەن وزەنىنىڭ سۇى ۋبىر قىسىدرۇ جوعارى ولىشەمدى تازارتۇ بارىسىندا سىلدىراي اعىپ، قۇددى نوتالار اسىر سالىپ، شات مەرەپىلى كۇي ورنىداپ جاتقانداي بولادى.

”اۋىز سۇ سۇ الۇ ىنچەنەرياسى ارقىلى سۇ جەتكىزۇ — سۇ زاۋودىندا سۇدى ۋبىر جايلى ەتۇ تەخنىكولىكياسى ارقىلى تازالاۋ — سۇ ساپاسىن تەكسەرۇ جانە باقلاۋ - ولىشەۋ — بارىستارتىنان سوڭ سۇ ۋلەستىرۇ قۇبىر تورابى ارقىلى شارۋالاردىڭ وتباسىنا جەتكىزىلەدى، قالىڭ شارۋا وتباسىلارى ولىشەمگە جەتكەن قۇبىر سۇىن ۋئىسىپ وترى“، - دەدى ياركەن اۋدانى خىدۇڭ ورتالىق سۇ زاۋودىنىڭ ورنىبىناسار باستىعى جاڭ تاۋ، - ”قازىر قىستاعىمىز شەتتىن سۇ قالىنىڭ ولىشەمىنەن دە جوعارى“.

قازىر ياركەن اۋدانىندا اۋىل - قىستاقى سۇمەن شوغىرلى قامدايتىن 9 سۇ زاۋودى بار، بۇل تۇتاس اۋدانداى اۋىل - قىستاقتاردا سۇ پايدالاناتىن 169 مىڭ وتباسىنىڭ اۋىز سۇ حاۋپىسىزدىگىن قامتاماسىز ەتتى، اۋىل - قىستاقتاردا قۇبىر سۇىن وتباسىلارىنا جەتكىزۇ مولشەرى %100كە جەتىپ، سۇ قاينارى، سۇ ساپاسى، سۇ مولشىرى سىياقتى ماسەلەلەر شەشلىۋمەن بىرگە، سۇمەن قامداۋ وزىندىك قۇنى تومەندەپ، سۇمەن قامداۋغا كەپىلدىك ەتۇ مولشەرى جوعارىلادى، سونداى - اق كۇن ساينىن شۇعىل بولپ جاتقان سۇمەن قامداۋ جاعىدايىن ونىمدى باسەيتىپ، مەز-گىلدىك سۇ كەلەيى قالۇ، توتقاپ قالۇ ماسەلىسىن شەشىپ، سۇ قىسىمى جەتسىسەۋ-شىلىك، سۇ مولشىرى جەتسىسەۋشىلىك ماسەلىسىن تۇپىرىنەن شەشتى.

جاڭ تاۋ بىلاي دەپ تانىستىردى: سۇمەن قامداۋدى باسقارۇ دەڭگەيىن ۇز-دىكىسىز جوعارىلاتىپ، سۇ ارقىلى جۇپالى اۋرۇلاردىڭ تۇپلۇنان ۋنىمەدى ساقىتاۋ جانە ونى تىزگىندەۋ ۋشۇن، ۋرقايسى اۋىل - قالاشىقتارداعى سۇمەن قامداۋ پۇنكىتىرى ۋر كۇنى 24 ساعات بويى سۇدى زارارسىزداندىرۇ، مېكروب ۋولتىرۇ قىزمەتىن سىتەپ، اۋىز سۇ حاۋپىسىزدىگىن قامتاماسىز ەتتى؛ سۇمەن قامداۋدا سۇدىڭ ساپاسى مەن حاۋپىسىزدىگىن قامتاماسىز ەتۇ ۋشۇن، 1000 توننالىق 10 مىڭ ادامدى سۇمەن قامداۋ سۇ زاۋودىنىڭ سۇ ساپاسىن تەكسەرۇ رەت سانى جىلىنا 2 رەتتەن تومەن بولمايدى، سونىمەن بىرگە اۋىل - قىستاق اۋىز سۇ حاۋپىسىزدىگى ىنچەنەرياسى قىزمەت وتەۋ پۇنكىتى سۇ ساپاسىن تەكسەرۇ ورتالىغىنىڭ لىبورانت قىزمەتكەرلەرى زاۋودتان شىققان سۇدىڭ، سوغىى بۇنىنداى سۇدىڭ ساپاسى جاعىدايىنا مەرزىم بو-يىنشا تەكسەرۇ جۇرگەزدەى. ۋر جىلى 3 - جاق سۇ ساپاسىن تەكسەرۇ قۇرىلمىىنا سۇ ساپاسىن تەكسەرۇ قىزمەتىن 2 رەت جۇرگىزۇ تاپسىرىلىپ وترادى.

”نىسان قۇرىلىسى قالىڭ گەنگىشى - مالىشلاردىڭ تازا، زالاسىز، الاڭسىز قۇبىر سۇىن نىشۇنە مۇمكىندىك جاساۋمەن بىرگە، ۋتۇرلى اۋرۇلاردىڭ تۇپلۇ مولشەرىن ۋنىمەدى تومەندەتەپ، اۋىل - قىستاق تۇرىىندارىنىڭ تۇرمىس ساپاسىن جوعارىلات-تى“، - دەدى ياركەن اۋداندىق اۋىل - قىستاق اۋىز سۇ حاۋپىسىزدىگى ىنچەنەريا.

سى قىزمەت وتەۋ پۇنكىتىنىڭ باستىعى ابدۇشۇگۇر ابلەت.

ساندى مالىمەتتەردە كورسەتلىۋىنىشە 13 - بەسىجىلدىقتان“ بەرى بۇكىل شينجياڭدا.

عى بارلىق كەدەي خالىقتىڭ اۋىز سۇ ماسەلىسى شەشلىگەن، قۇم قوينلۇلارنى، قىير، ۋمىستىر، سۇنىق، تاۋلى وڭىرلەردەگى سۇ جەتكىزىلبەگەن ەڭ سوغىى 67 قىستاققا تۇگەلدەي سۇ جەتكىزىلدى، تاۋدىڭ ۋشىسى مەن سىرتىندا، وڭخۇستىك شينجياڭ مەن سولتۇستىك شينجياڭدا سۇ بارغان ساينىن تۇنىق بولپ، بارغان ساينىن بال تاتى ۋئۇستى.